SÖRMLANDSLÅTEN

Medlemstidning för Södermanlands Spelmansförbund Nr 1 2002

Sörmlandslåten
1/2002
Medlemstidning för
Södermanlands Spelmansförbund
c/o Annelie Sandell
Tegvägen 46, 175 53 Järfälla

Ansvarig utgivare Barbro Tällman
Redaktör Ingemar Skoglund
Tel 08-550 97320
Johansvägen 16
151 39 Södertälje
e-post:
ingemar.skoglund@telia.com

Styrelseledamöter:

Ordförande: Barbro Tällman
08-580 354 71
Vice ordf. Christina Frohm
08-85 26 69
Kassör: Annelie Sandell
08-580 34718
Sekreterare: Lennart Nordin
08-551 57089
Ledamöter:
Bernt Olsson
0157-206 36
Torsten Gau
016-42 00 70
Gunnar Nordlinder
08-89 91 80
Ersättare:
Torgny Lindberg
08-778 11 54
Jenny Tidman
016-12 30 07
Arkivarie:
Nils Häggbom
08-500 31288
Stugfogde:
ErikAndersson
0157-60705

Omslagsbild: Spelmanslåtar från Södermanland, återutgivning på CD

Innehåll

Sid 1 Ordföranden har ordet

2 Kallelse till årmöte

3 Rätt som det var i somras....
Edward Anderzon, folkmusikpedagog

4 Spelmän i Julita
Gunnar Nordlinder

6 En folkmusikpedagogs vardag
Leif Johansson, folkmusikpedagog

7 Stipendieutdelning i Nyköping

8 Bilkattastäfen
Arne Blomberg

10 Instrumentförsäkringen

11 Bertil Sjöberg 90

12 Spelmansstämma i Eskilstuna

Omslag sid 3 Julita Brudmarsch

Ordföranden har ordet

I min släkt har alltid musiken, sången och dansen varit en del av vårt umgänge.
Alla vi kusiner har lärt oss dansens grunder av morbröder och mostrar som med stadig hand fört oss runt på golvet.
I början fick man till och med stå på morbrors fötter då valsen eller polkan gick!
Detta visade sig vara ganska unikt fick jag så småningom klart för mig – men det är en upplevelse som har satt sina spår och som jag idag delar med mig av till de barn i skolan som jag har förmånen att få träffa i dans på min skola i Järfälla kommun, norr om Stockholm.
Jag jobbar tillsammans med barn från mer än 13 olika länder men i dansen och leken förenas vi. Till och med utan att ibland kunna samma språk helt och hållet!
I samarbete med Järfälla Kulturskola har vi också kunnat starta en grundkurs som bygger helt på folkligt material i sång och dans och spel. Denna kurs är nu inne på tredje året. Vi hoppas också på en fortsättning med ämneskurser i folkmusik och dans.
Detta är bara ett exempel på hur folkmusik- och dans kommit in i Musik- och Kulturskolor runt omkring i landet.
I detta nummer kan du läsa om ett par andra pedagogers erfarenheter av detta arbete med att föra ut till nya generationer det som alla tog för självklart när morfar var ung!

I detta år 2002 ser vi redan med förtjusning fram mot alla de evenemang där vi kommer att träffas och trivas medan vi spelar, dansar och sjunger med och för varandra.

Men vi skall också tänka på att föra ut vår musik, sång och dans där den kanske inte är så vanligen förekommande.

Vi måste synliggöra den även på nya platser – det finns allt för många som idag tror att vår musik redan gått ur tiden – och det kan bara vi själva ändra på!
Om vi alla tänker ut en ovanlig plats att dyka upp på, så kommer det att bli riktigt lajban här runt överallt!

Detta får bli projekt 2002 – eller vad säger du?

Lycka till säger jag!

Barbro Tällman
Ordförande Sörmlands Spelmansförbund

Kallelse till Årsmöte

med

Södermanlands Spelmansförbund

Stadshuset i Malmköping, lördag den 16 mars 2002

13.00	Samling med kaffe och smörgås
14.00	Årsmötesförhandlingar
17.00	Middag i Stadshuset

För det subventionerade priset av 125:- får vi ankomstkaffet och middagen samt underhållning av tillresta spelmän.

Anmälan om deltagande senast 10 mars
till:
Torsten Gau tel. 016-420070
Glöm inte att ange om du behöver specialmat

Hjärtligt Välkomna
Styrelsen

Verksamhetsberättelser

För det gångna året vill vi ha **senast den 1 mars** för att hinna trycka upp dem till årsmötet. Detta är ett bra tillfälle för alla spelmanslag och grupper att berätta om sin verksamhet.
Vi är också tacksamma att få in uppgifter om **planerade spelmansstämmor** och andra evenemang som passar in i den evenemangsfolder som vi sammanställer inför sommaren.
Skriv enkelt och kortfattat, manus i alla former går bra. Sänd in era uppgifter till :
Barbro Tällman, Tegvägen 62, 1 tr, 175 53 Järfälla, e-post:bkesen@hotmail.com

Rätt som det var i somras.....

Rätt som det var i somras, så kom mitt namn upp på musikhögskolans anslagstavla här i Malmö. Jag hade klarat sista kursen och var nu folkmusikpedagog. På utbildningsbeviset står det att mitt instrument är "svensk folkmusik"! Ja det är en formalitet på papperet för att jag skulle få undervisning i två instrument, fiol och nyckelharpa för under en institution med gamla anor som Musikhögskolan kan en student "inte klara av två instrument samtidigt". Nu var det en studierektor som fattade galoppen och uppfann ett nytt instrument.

Nu är jag det där som inte gick att vara eller fanns när jag gick i trean och skulle börja spela instrument i musikskolan och som blev en av anledningarna till att jag började spela fiol. Det gick inte att spela nyckelharpa på musikskolan. Pappa hade byggt harpa och familjen tyckte att det är bra om någon kan använda nyckelharpan. (men efter ett år så kunde man även få spela nyckelharpa på musikskolan efter 10st nyckelharpsbyggand pappors påtryck.) Nu är jag stråkpedagog med folkmusik som genre och funderar fortfarande på om jag blev det bara för att det inte gick att få spela nyckelharpa på musikskolan när jag skulle börja spela ett instrument i åk 3.

I höstas fick jag ett vikariat på musikskolan i Svalöv efter tips från en kamrat, som nu i början på denna termin blev en fast tjänst. I tjänsten ingår fiol, nyckelharps, el-fiol och stråkensembleundervisning. Det är väldigt roligt att undervisa barnen och ungdomarna men föräldrar som har alldeles för bråttom och räknar minuter och boksidor är alldeles förskräckliga.
Däremot finns det föräldrar som är med på lektionerna och njuter av att deras barn koncentrerar sig med fullt fokus på fiolen och musiken som kommer där ur.

De säger:
– fantastiskt att läxläsningen från vanliga skolan fungerar så bra att göra efter fiollektionerna! Sådana föräldrar finns det faktiskt också.
Jag har också nyckelharps undervisningen i Hässleholm och på Musikhögskolan. Det är inte många minuter men det är! Det är väldigt kul, roligt och stimulerande.

Jag är inte ensam om att vara folkmusiklärare i Skåne. I Malmö arbetar Sara Åström och Hanna Tibell på Musikskolan, (som i dagarna bytt namn till Kulturkompaniet.) Maria Persson är i Lund några timmar i veckan. Strax innan jul träffade jag Torbjörn Righard i Sjöbo som just övade julpolskor med saxkvartetten. Hans Röjås arbetar i Hässleholm. Karin Olsson i Åstorp. Roberto Amerise som klasslärare i Malmö och Ninni Carr i Ängelholm. Vi är verksamma i västra Skåne, östra vet jag inte så mycket om men ge oss ett par terminer till så finns det nog folkmusikpedagoger i Skånes alla hörn och folkmusikpedagogen kommer att vara en naturlig ingrediens på de flesta musikskolor.

Edward Anderzon
Folkmusikpedagog

foto: Eva Zetterberg Pihl

Spelmän i Julita

Av Gunnar Nordlinder

"Det fanns en dans som hette jumpa, foxtrotens föregångare, den fick inte förekomma." Så var det bestämt i Fogelstad, Julita socken när det skulle spelas till dans på dansbanan vid 1900-talets början. Den användes främst vid midsommar. Fröken Tamm, som ägde godset där banan var belägen gillade inte jumpa men vals, polka och schottis (patrikatt) var tillåtna danser.

Berättelsen kommer från Karl Erik Karlsson, Julita som har skildrat musicerandet i Julita i gångna tider i Julita hembygdsförenings årsskrift 1989. Han kommer ihåg mycket om spelmän och dans från 1900-talet och var själv släkt med en spelman född 1829:

"Den första spelmannen på fiol, som jag känner till var min farmorsfar, född i Väsby Östergård. Han hette Lars Ersson och levde hela sitt liv på Julita Gårds gods. Först bodde han vid Väsby, sedan vid Gluggen, så Nybble och till sist vid Djupanboda där han dog 1914. Han och två kamrater spelade på godset. Även herrskapet hörde till publiken. Min farmor berättade om ett bröllop 1866, som friherrinnan Beata Palbitski anordnade för tre pigor. Då tråddes dansen i stora galleriet i stora huset och Lars Ersson med kamrater spelade och trakterades. Min farmorsfar spelade från slutet på 1840-talet fram till 1882 då han av religiösa skäl slutade spela och slog sönder fiolen."

Karl-Erik Karlsson farmorsfar och farmorsmor

Julita socken har aldrig fått något eget kapitel i de notsamlingar som finns utgivna från Sörmland. Men om man läser noggrant kan man här och var urskilja julitaspelmän bland storspelmän som intervjuats långt efter det de flyttat från socknen eller som lärt ut låtar som andra fört vidare.

Till dem som flyttade i ganska unga år hör Albert Boström (1854-1931) som föddes i torpet Trosa under Gimmersta gård. Vid 8 års ålder spelade han redan till dans. Man ställde honom på en byrå för att de dansande skulle se honom. När han slutat skolan fick han komma med på bröllopen. Boströms farfar var en beryktad spelman från Dunker. Några av hans söner kunde spela, dock inte Alberts far.
Boström spelade tillsammans med Karl Blomkvist , 1825-1900, som var smed vid Julita säteri och med Spel-Erker, gästgivare från Bie. Det var oftast med dessa Boström spelade på bröllopen. Men han hade också spelat med skolläraren Åkersten på herrskapsbaler där både grevar och baroner var gäster. Dessutom spelade han med August Widmark.

"Vem får jag spela ihop med?" frågade Widmark en gång. "Albert från Trosa", var svaret. "Det är en riktig spelman och ingen bondfilare", sa Widmark. Albert Boström var då bara 14 år.

Albertina (Berta) Axelsson med flicknamnet Läck, var född i Julita 1853, men flyttade till Floda, kanske när hon gifte sig. Hennes son CG Axelsson, upptecknade många visor och låtar därifrån, men också några melodier efter sin mor. Dit hör en vals med direkt anknytning till Julita:

"I kväll ska vi gå te Puta vi, i kväll ska vi gå te Puta vi". Puta var ett gårdsnamn i Julita socken.

Till dem som flyttade från Julita i mer mogen ålder hör Vilhelm Löthman född 1866. Löthman bodde och verkade i Julita från 1866 till 1909, alltså i 43 år! Han var verkligen en Julitaspelman under sina mest aktiva år. 1936 intervjuades han av upptecknaren Olof Andersson men bodde då i Västra Vingåker.

"Jag har spelat i många socknar och tjänat mycket pängar med fiolen, men far tog pengarna ifrån mig och då miste jag hågen"..."sen dess har jag mest spelat för nöjes skull". Löthman har spelat med Vilhelm Andersson från Näs i Västra Vingåker och med August Widmark, vid vilka tillfällen Widmark brukade sekundera. "Och det gjorde han på ett mästerligt sätt". Löthmans repertoar var mycket rikhaltig och han ska en gång, enligt egen uppgift, spelat i tre nätter utan att behöva ta om en enda låt.
Det kan verka som om de flesta spelmän flyttade från Julita. Men en som faktiskt flyttade till socknen, ända från Värmland, var Pillermolle, som lämnat efter sig flera fina valser återgivna i bl a Svenska Låtar. Ingenstans finns emellertid nämnt mer om honom annat än att han var dräng vid Gimmersta säteri.

Tre spelmän var verksamma från 1915 och fram över 20-talet. Det var Axel Lötman från torpet Tallmon. Han var troligen, trots olikhet i stavningen, brorson till den tidigare omtalade Vilhelm Löthman som enligt uppgift ska ha bott i soldattorpet Högbrunn, bara ett stenkast från Tallmon. Ejnar Gustav från Gränsen, också det torpet beläget bara ett par hundra meter från Tallmon, spelade från 1915 och fram över 20-talet. Karl Walström från Båsbo var den tredje. Inga uppgifter finns dock om vilka instrument de spelade.
C G Olsson, Hagaberg i Julita är den ende spelman från socknen som blivit upptecknad av spelmansförbundets tidigare ordförande Gustaf Wetter. Han bidrog emellertid med en melodi som kanske blivit en av de mest kända utanför landskapet nämligen Österåkers brudmarsch. Wetter skrev ned den 1924 och noterade samtidigt att spelmannen då hade flyttat till Bie. "Jag ska inte lura dig på en ton", sa Olsson.
Det fanns en dansbana vid Lövhagen i Näshulta vid gränsen till Julita. Där spelade enligt Karl-Erik Karlsson ett kapell under ledning av syskonen Anna och Albin från Välbäck i Julita. Den dansbanan var välbekant vida omkring. På 1920-talet åkte ungdomar ifrån Marsjö dit för att dansa.

"Så var det två pojkar ifrån Fogelstad, Harry Karlsson och Gunnar Andersson som spelade dragspel. Vid Bolund, ett torp under Äs-godset fanns två spelmän, Jan och Emil Karlsson, som spelade fram på 30-talet. En spelman kallad "Skarpen", vars rätta namn var Karl-Axel (efternamnet okänt), spelade på 30-40-talet. Så fanns det till sist två grabbar, Erik Lindén från Berga och Nils Högblom från Fogelstad som var spelkompisar och spelade dragspel."

Vilken musik framfördes i Julita under 1900-talet utom dansmusiken? Karl-Erik Karlsson berättar vidare:

"Men jag ska börja med blåsorkestern, som fanns i slutet av 90-talet och början av 1900-talet. Vid slutet av 1800-talet var den ansluten till N.T.O. Julita framtidshopp och ledare för templet och musiken som lärare och dirigent var skolläraren och kantorn Ludvig Wikman. Han hade även hand om posten tillsammans med sina döttrar i många år vid Äsköping. Min far var med och spelade, liksom min farbror Axel.
Min far blåste ess-kornett och Axel b-kornett. Far började spela 1898 och var med och blåste i sex år. Mina föräldrar hade sitt bröllop den 20 mars 1904 och musiken var med och spela och uppvakta.

Hur länge hornmusiken fanns kvar det vet jag ej. Kanske instrumenten finns på museet vid Julita gård. Wikman var hård och krävande som ledare talade pappa om. Han kunde gå och slå pojkarna på fingrarna när de tog fel klaff på hornet. Det finns nog inga musiklärare nu för tiden som gör så. "Vi hade trevligast och lärde oss mest när vi höll på själva och Wikman var hemma" berättar far.
Musiken fick följa Wikman när han var ute och höll nykterhetsföredrag i bygderna. Bl a var det ett föredrag i Öja, då musiken åkte i lövade hövagnar och spelade på vägen för omgivningen. Det var roligt mindes far."

Av ovanstående är mycket hämtat från Karl-Erik Karlssons artikel från 1989 där han skrivit ner uppgifter och hågkomster som han samlat ihop tillsammans med sin kusin Maria Karlsson, "Maja i Bäck". "Hon fick fram en del spelmän som spelat första halvan av seklet på logbalar och magasin".
Övrigt material kommer från de utmärkta samlingarna Svenska Låtar, Sörmland, Sörmländska Låtar samlade av Olof Andersson 936 och Sörmländska Låtar, Gustaf Wetter, 1978.

En folkmusikpedagogs vardag

En folkmusikpedagogs vardag skiljer sig på morgonen inte så mycket från en "vanlig" arbetares vardag. Min klocka ringer 05.45 de flesta morgnar. Jag kämpar mig upp och ångrar att jag inte lydde min hustrus råd och gick och lade mig i tid kvällen innan. Efter mina vanliga morgonbestyr ger jag mig iväg till mitt arbete med väska, fiollåda, nyckelharpslåda (just här kanske min vardag skiljer sig en smula från den "vanlige" arbetarens), påse med lösa papper, tygkasse med innetofflorna och en kasse med min matlåda. Ibland får jag också med mig ytterligare ett par fioler, som har varit hos fiol. dr. Sten Davidsson och blivit ompysslade efter en något hårdhänt behandling av någon elev. Fyra av mina artbetsdagar börjar med fiolklasser. Det är årskurs 2-4 på Kyrkskolan, Västerljung, som har den stora förmånen att få spela fiol på skoltid. Tyvärr ser inte riktigt alla det som en förmån. En del tolkar sin förmån som straffarbete och reagerar därefter. Det är inte förrän på eftermiddagen när de s.k. frivilliga eleverna börjar, som jag börjar närma mig folkmusiken i mitt arbete. Att lära sig spela fiol med hjälp av folkmusik är ett bra och i många fall roligt sätt att lära sig spela, tycker jag. Och det tycker faktiskt många av eleverna också. Det går ganska fort att komma fram till ett musicerande, som känns äkta och meningsfullt.

Jag använder gärna folkmusiken i mitt arbete. Det är den genre, som ligger mig närmast, som jag kan bäst och är jag har min musikaliska till hörighet. Folkmusiken har så många kvalitéer, som jag skulle önska fler kom i kontakt med. jag försöker att på alla sätt "sprida evangelium" på min arbetsplats – inte bara till min elever utan också till mina kollegor och jag märker att mitt kunnande på det här området väcker en viss respekt hos dem. Man vill veta. Man vill kunna. Man undrar. Man frågar. Men sen blir det oftast inte mer. Man har nog med sitt! Det är synd, men det är väl så det är.

För några år sedan hade jag tre lite äldre elever (två i Gnesta och en i Vagnhärad), som gjorde klart för mej att något annat än låtar var inte intressant. Låtlägret i Ansgarsgården i Flen 1999 förde dem samman och de beslöt att fortsätta träffas. Jag plockade fram låt efter låt, som jag gillade. De sög i sig. De träffades hos

varandra och övade. De for till Stockholm och spelade på gatorna och i tunnelbanan. De dök upp på spelmansstämmor med inövade program, som de själva presenterade. Vi byggde upp en dansrepertoar och spelade till dans några gånger. Vad roligt vi hade. Nu finns inte gruppen längre. Jag saknar dem, men namnet. som jag själv hittade på, kommer jag alltid med stolthet att minnas; "**Leffes Gnällspikar**".

Nu har jag två grupper, som jag spelar låtar med. En i Trosa och en i Gnesta. Även här har Låtlägret haft en ganska avgörande betydelse. Många av dem träffades på Låtlägret 2001 och har fortsatt att hålla kontakten över kommungränsen, såväl via mejl som buss. När det dyker upp speltillfällen – det må vara Musikskolans julkonsert eller spelmansstämman i Gnesta - så sammanför jag bägge grupperna och bildar en stor ensemble. Kursrepertoar är, förutom en mängd lösblad med egna och andras arr. på, bland annat "Sörmländska Allspelslåtar I" med kassett och den förnämliga "Låtboken 1 och 2" – även de med kassetter. "Sörmländska Allspelslåtar 2" saknar ju tyvärr kassett, så den känns inte lika användbar. Kanske dags att ändra på det snart Spelmansförbundet??? Tyvärr har de här ungdomarna inte visat samma kreativitet som "Leffes Gnällspikar" när det gäller att hitta på namn. Gruppen namn har jag själv givit dem, medan jag väntar på ett bra förslag från dem själva. Jag har döpt dem till "**Sine Nomine**" (som betyder just "Utan Namn")! I dessa grupper finns flera exempel på ungdomar, som för länge sedan hade slutat spela om det inte varit för Låtlägren, för kompisarna, för

...forts.....

....forts.från föregående sida
sammanhållningen. Ett grupptryck, som i det här fallet är av godo. Och allt är folkmusikens förtjänst, såtillvida att jag har använt mig av den som ett medel för att nå min amål; Att få ungdomarna att spela och tycka att det är roligt, att ge ungdomarna ett meningsfullt musicerande, att få yngre människor att hjälpa mig att "sprida evangelium", att ge våra ungdomar en chans att upptäcka att det finns annan musik och få dem att inse att man faktiskt kan gilla såväl **Slipklot** som **Rättviks Spelmanslag**, såväl **Britney Spears** som **Åsa Jinder**, såväl **Back Street Boys** som **Leif Billyz**. Och allt är lika bra!
Nåja, nästan i alla Fall.....

Leif Johansson
Fiol.Mag & Folk.Mus.Ped.

Stipendieutdelning i Nyköping

Nyköpingshus Spelmansgille hade glädjen att vid sin julavslutning dela ut stipendier till två musikstuderande ungdomar. Stipendiet som delades ut för andra året i följd, har instiftats för att hedra minnet av spelmannen **Erik Fredriksson**, Mogetorp som var intresserad medlem sedan Gillets start och som vid sin bortgång testamenterat större delen av sin kvarlåtenskap till Spelmansgillet. Stipendiet består av 3000 kronor och diplom.

Årets stipendium tilldelades:
Karin Malmqvist och **Ulrika Morris,** Nyköping,
Båda studerar vid Musikskolan i Nyköping.

Karin har provat på flera olika instrument. För närvarande är sång huvudinstrument och piano biinstrument. På det estetiska programmet spelar hon fiol i olika konstellationer. Karin är född 1983.

Ulrika spelar fiol och går andra året på gymnasiet. För närvarande står irländsk och svensk folkmusik på programmet. Född 1985.

Sommarplanerna för Karin är att resa till Asien. Ulrika har mera närliggande planer och när detta trycks har hon varit i Tanzania tillsammans med sin skolklass.

Vi sällar oss till gratulanterna och önskar lycka till i det fortsatta musicerandet.

Stpendiaterna Karin Malmqvist och Ulrika Morris i glatt samspel med Gillets spelmän.

Bilkattastråfen

Spelmannen **Hugo Pettersson – Hugo-Pelle** – var en mycket produktiv kompositör och har efterlämnat åtminstone ett hundratal melodier. Kopior av hans noter finns nu i spelmansförbundets arkiv och kopiering av många tiotals timmar bandinspelningar från 1956 och framåt pågår. Där hörs Hugo-Pelles egna låtar i olika sammanhang och där finns intressanta intervjuer som han gjort med andra spelmän, exempelvis bandade han Hjalmar Björklund, Oxelösund några veckor före hans bortgång 1956. Det är sonen Eje Lyrefelt i Eskilstuna som ställer allt material till förfogande. Han har också skrivit ner denna bondkomikervisa som Hugo-Pelle gjort på 20-talet tillsammans med en kamrat.

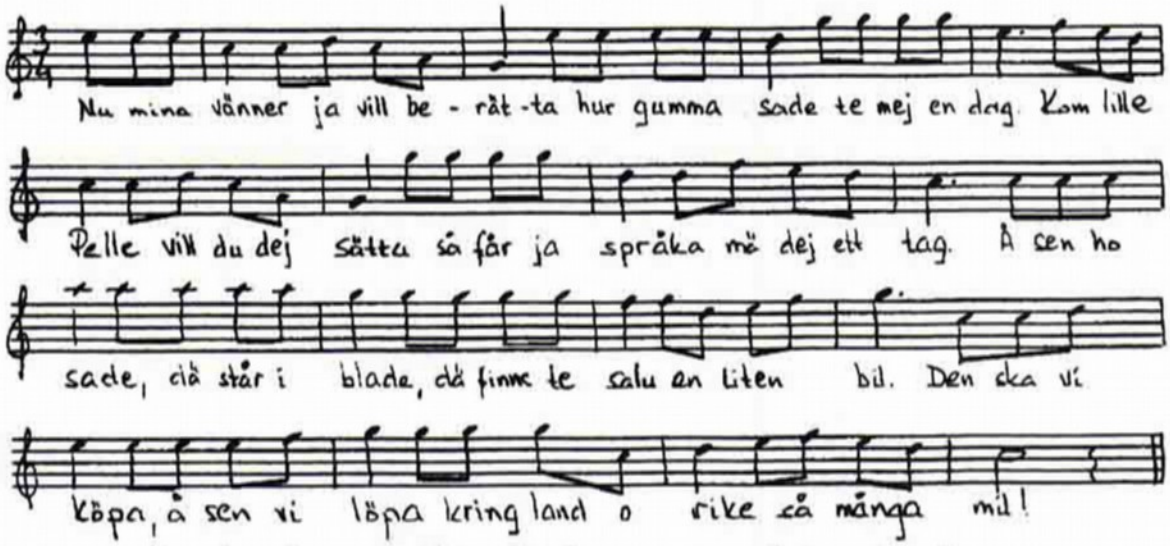

Nu mina vänner ja vill berätta hur gumma sade te mej en da,
Kom lille Pelle, vill du dej sätta, så får ja språka mä dej ett tag.
Å sen ho sade, dä står i blade, dä finns te salu en liten bil,
Den ska vi köpa, å sen vi löpa kring land o rike så många mil.

Ja måste lyda mi lea mara, å köpa bilen förutan prut,
För ho ä löjtnant, ja blott beväring, å ho ä eldfängd precis som krut.
Å jämt ett tusen dä kosta busen, å kortet kosta 200 spänn,
Men när från gården ja körde Forden, uti grinnhåle fastna den.

Di hjälpte me te å bända loss´en o ut på gata ja kom mä fart,
Å gumma vräkte sej i karossen som en grevinna, dä va ju klart.
Å folk di glodde, di säkert trodde dä va en kunglig som åkte fram,
Men ja som körde, ja inge hörde, ja satt å darra i rök och damm.

Men sent omsider, vi hemma vore, å ja bant bilen ve förstubron.
Å folke hemma, di va i oro, di va församlade som te auktion,
Men då slog gumma på stora trumma, å sade åt dom att veta hut,
Ni borde skämmas, stå här å trängas, tror ni dä här ä nån vanlig stut.

Men dan därpå då mi gumma sade, nu ska vi köra på hastighet.
På stora växeln ja därför lade, dä bar iväg som en stor komet.
Å vagnen hoppa liksom en loppa, i truten skallra varenda tann,
Men Albertina, ho satt å flina å sa, fy håle sånt kräk te man.

Men hut går hem, plär ja allti säja, så gick dä också i detta fall,
För när vi kom te Per Erssons smeja, så hördes plötsligt en fasli knall,
Å bak från bilen precis som pilen, mi gumma flög uti skyn mä fart.
Ja arma krake, for genom take, ner i ett svinhus, jo dä var rart.

Men när ja sluppit ur denna fara, ja stog å stirra rätt upp en stunn,
Då får ja skåda mi gamla mara, ho dök direkt ner i lagårdsbrunn.
I denna brunnen ho ä försvunnen, ja int´ sett småle å´na sen,
Men när te våren di tömmer "låren", då kanske kryper ho fram igen...

Anm: "småle" i sista versen betyder "skymten"

Arne Blomberg

"Vänster Erik", Jon Eric Öst och Hugo-Pelle vid stämman i Bollnäs 1961
foto: privat

Spelmanscafé i Wetterstugan, Malmköping, lördagen den 13 april

Vi startar klockan 13.00 och spelar tillsammans låtar ur våra allspelshäften och övar på "Julita brudmarsch" inför Julitastämman. Efter kaffet, som var och en har med sej, blir det fritt spel och möjlighet för den som så önskar att ta upp en låt eller önska en. Det hela slutar klockan 17.00. Ansvariga är styrelsen och mer information på årsmötet!

Instrumentförsäkringen

Från årsskiftet gäller nya avgifter för instrumentförsäkringen. Premierna har varit oförändrade sedan 1987. Det är fortfarande väldigt förmånliga villkor och premier , vilket framgår av information på annan plats i tidningen. Var rädd om era instrument och se till att ni har ett fullgott försäkringsskydd, som ni får genom vår synnerligen prisvärda försäkring i samarbete med Folksam.

SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND

INSTRUMENTFÖRSÄKRING

Som medlem i Södermanlands Spelmansförbund kan Du försäkra Ditt instrument (ej pianon, flyglar, orglar) till ett förmånligt pris. Försäkringen, som sker i samarbete med Folksam, täcker skada och förlust och den gäller i hela världen.

Fioler, stråkar och nyckelharpor – inkl fodral och tillbehör:

Försäkringsvärde	Premie
- 30 000 kr	120 kr
30 001 - 60 000 kr	240 kr
60 001 - 100 000 kr	475 kr
100 001 - 130 000 kr	540 kr

Övriga instrument (utom pianon, flyglar, orglar) – inkl fodral och tillbehör:

Försäkringsvärde	Premie
- 20 000 kr	175 kr
20 001 - 50 000 kr	420 kr

Tillkommer 10:- på samtliga premier för att täcka förbundets portokostnader

Med tillbehör menas även mikrofoner och förstärkare som tillhör instrumentet

Om försäkring tecknas för båda instrumentgrupperna samtidigt, reduceras den sammanlagda premien med 90 kr.

Självrisk 1 000 kr.

Utdrag från Folksams villkor T319 hur skada värderas och ersätts:

Punkt 8:
Folksam har rätt att antingen:
- låta reparera det som skadats eller
- lämna likadant eller närmast motsvarande föremål i stället eller
- ersätta kontant.

Punkt 11:
Övriga föremål värderas till vad det i allmänna handeln kostar att köpa likvärdiga saker i sådant skick de hade vid skadetillfället.

Spelmansförbundets försäkringshanterare:
Torgny Lindberg tel.: 08-778 11 54

Bertil Sjöberg 90 år

Den 22 december fyllde spelmannen Bertil Sjöberg 90 år. Det var stor uppvaktning av vänner och bekanta och mycket spel i det trivsamma hemmet i Rockelsta. Jubilaren var i god form och tillsammans med spelkamraterna i Malmabygdens Spelmanslag och andra gäster visade han att de gamla takterna fortfarande sitter i. Det blev ett intensivt spelande i flera timmar med korta avbrott för kaffe, tårta och presenter.

För nytillkomna läsare som till äventyrs inte känner vännen Bertil kan det vara på sin plats med en kort beskrivning:
Bertil Sjöberg föddes den 22 december 1911. När Bertil Sjöberg var 7 år gammal lämnade fadern – som var en god spelman – över en fiol och sa: "Du blir nog den som blir spelman efter mej!" Bör kanske nämnas att de var 10 barn i familjen. Så blev det och som 13-åring var han med fadern och spelade till dans vida omkring. Småningom blev han medlem i bruksorkestern i Hälleforsnäs där han spelade klarinett och i början på 30-talet bildades Sjöbergs orkester. Orkestern blev mycket populär och Bertil spelade saxofon, klarinett och fiol!
På 20-talet hörde han Jon Erik Öst i Malmköping och då föddes den kärlek till hälsingepolskor som hållit i sig sedan dess. Under en period på 50-60-talet blev det inte så mycket spel, jobbet som handelsresande tog sin tid, men när Malmabygdens Spelmanslag bildades blev det fart igen. Från början var det sju spelmän, men det blev till slut fyra – Bror Andersson, Bertil Sjöberg, Sören Olsson och Ingvar Andersson som gjorde Malmabygdens Spelmanslag känt och uppskattat över hela landet. Det som gjort Bertil mest känd i folkmusiken är förmågan att göra andrastämmor. Legendariske förbundsordföranden Gustaf Wetter yttrade vid en spelmansstämma i Julita: "Styvare bakblåsare än Sjöberg finns inte i hela Sörmland – ja, jag tror till och med att han är bäst i landet."

I en artikel i Sörmlandslåten 1982 säjer Bertil Sjöberg:
"Jag har alltid varit förtjust i musik – ända från barndomen. Sedan dess har jag alltids försökt att bli bättre så man måste alltid liksom pröva om man inte kan bli det. Och sedan är det så fantastiskt roligt att träffa människor"!

Skall tilläggas att det också är fantastiskt roligt att träffa människor som Bertil Sjöberg! Vi gratulerar ännu en gång till de 90 åren och önskar allt gott för kommande år.

Ingvar Andersson, Sören Olsson och jubilaren Bertil Sjöberg med sonen Oskar i bakgrunden
foto: Doriz Zsiga

INBJUDAN TILL

Spelmansstämman i Eskilstuna år 2002

Eskilstuna Spelmansgilles traditionella mars-stämma,
äger rum lördagen 2 mars

St. ESKILSSKOLANS AULA.

Arrangörer för stämman är Eskilstuna Spelmansgille
och Södermanlands Spelmansförbund.
Medarrangörer: Eskilstuna Kultur.

PROGRAM

10.00 - 12.00	**13.00 - 17.00**
SPELSTUGOR: stig in i stugan och spela med !	**STÄMMOUPPTAKT:** med allspel
gamla och nya låtar på fiol med **ULF LUNDGREN**	Därefter vacker och medryckande folkmusik av **GRUPPER** och **SOLISTER**
gamla och nya låtar på nyckelharpa med **HASSE GILLE**	**GÄSTARTISTER:** en ung nyckelharpsvirtuos, **JOSEFIN PAULSSON**
18.00 - 23.00	och en något äldre **HASSE GILLE**
DANS - DANS - DANS **till musik av lokala och tillresta spelmän**	DANSUPPVISNING Av **Rekarne Folkdans Gille**
Boka spel till dans, vi skriver in på spelplanen.	Boka scenspel i förväg.

Utrymmen för "buskspel" står till förfogande.

SERVERING : mat och kaffe, och där vill vi gärna ha "buskspel"!

INSTRUMENTVISNING: av Jan Eriksson och Csaba Harko. Se och provspela!

Utanför aulan får Du även tillfälle att inhandla skivor, CD, tonband och nothäften med folkmusik.

Till detta kulturevenemang är det fri entré!

ALLSPELSLÅTAR:

Lästringe gånglåt, Anders Andersson.
Lille Gustavs polska, Karl Gustav Andersson, Aspö
Vendelspolska, Viksta-Lasse
Gillbergavalsen, Karl David Karlsson, Folkesta
Polka, Oskar i Bogsta, "Flickorna di skulle stöpa..."
Västermo brudmarsch, efter Hugo-Pelle P:son.
www.algonet.se/~leffew/stamma.htm

Upplysningar och spelbokning
BENGT HULTGREN 016-13 26 08,

Eskilstuna Spelmansgille önskar er
HJÄRTLIGT VÄLKOMNA

Nyckelharpa till salu

Utmärkt instrument signerat: **Lars Bohman 1977 nr. 9**
Pris: 8.000 kr tel. 08-550 13901

Julita Brudmarsch

av Anette Eriksson Linander – vinnare i vår kompositionstävling förra året – är en självklar allspelslåt vid årets jubileumsstämma vid Julita på midsommardagen. För att alla skall ha tillfälle att öva in den publicerar vi den igen:

Julita Brudmarsch

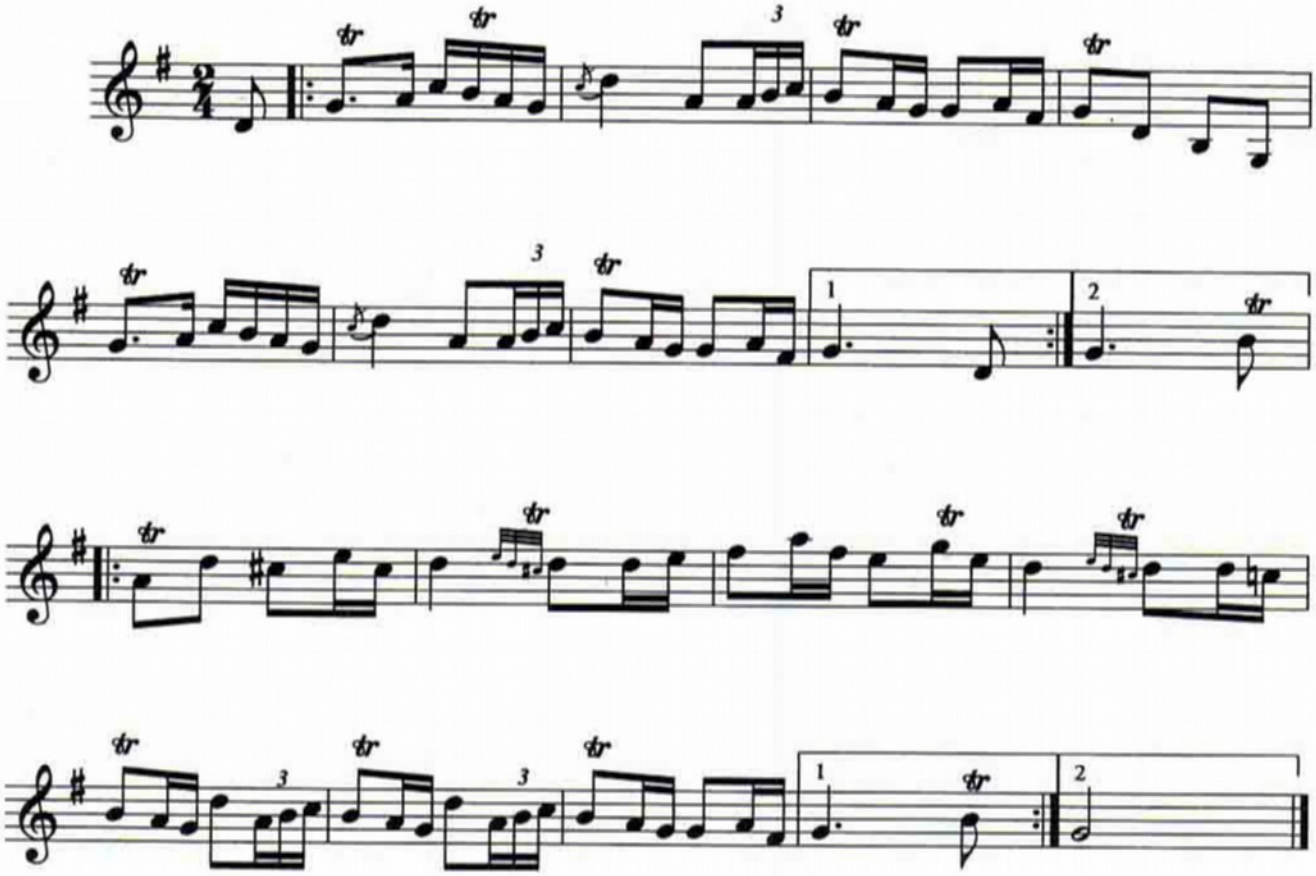

GAFFE & SPONNE TRYCKERI AB, E-TUNA

MARKNADSTIDNING

B

SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND

Johansvägen 16
151 39 SÖDERTÄLJE

Svenska Låtar, Södermanland
Vår landskapsdel av det klassiska storverket. 207 uppteckningar. Faksimil av orginalutgåvan från 1935
Pris 50:-

A G Rosenberg, 420 Svenska Danspolskor
från Södermanland och andra landskap. Faksimil efter utgåvor från 1876–1882
Pris 60:-

Sörmländska visor del I, II, III
Visor för praktiskt bruk från den sörmländska traditionen. Ett 30–tal visor i varje del.
Pris 20:-/styck, kassetter 50:-/ styck

A P Andersson
75 låtar och visor från Södermanland och Närke upptecknade 1880 av skolläraren i Västra Vingåker, August Petter Andersson.
Pris 60:-

August Karlssons låtar
49 låtar från södra Uppland och norra Sörmland som August Karlsson spelade dem.
Pris 50:-

50 Sörmlandslåtar för två fioler
Utgiven till minne av Olof Andersson. Arrangerade av Olof Andersson
Pris 50:-

Sörmländska Brudmarscher
I arr. för orgel
Pris 40:-

Folkmusik från norra Södermanland,
K P Leffler. Faksimil efter utgåvor från 1899–1900.
Pris 75:-

LEIF BILLYZ
Svenska Låtar
Pris 160:- CD

BRODÈNS KAPELL
Spelmansmusik från norra Sörmland
Pris 100:- CD

Lästringe Låtar
Slängpolskor, hamburskor och annat dansbart och lättlyssnat från Sörmland.
Pris: 140:- CD

August Lindblom
97 låtar ur två spelmansböcker från 1836 och 1856 samt historik om den legendariske storspelmannen.
Pris 50:-

Sörmländska allspelslåtar
Häfte I noter och kassett
Pris 40:-
Häfte II endast noter
Pris 20:-

I den sköna Vingåkersbygden, kassett
Folkmusik från Vingåker med Simmings, Anita Hedlund och Christina Frohm
Pris 30:-

Välkommen till världen, kassett
Visor och ramsor för små och stora barn från den sörmländska traditionen, med våra bästa vissångare.
Pris 30:-

Mina 80 år som spelman 1916-1996,
Axel Andersson minnesbok.
Pris 160:-

Kalsonger blå
och andra visor från Gnesta
Pris 60 kr

Beställ hem våra böcker, noter och kassetter så här:
Ring din beställning till Torsten Gau, tel. 016 – 42 00 70 eller skriv till honom på adress Mestavägen 1A, 632 36 Eskilstuna, så får du ett paket med faktura på posten. Porto tillkommer.